

een veel geringer deel ten bate van de schatkist dan het geval zoude zijn bij de door de Indische commissie voorgestelde progressieve heffing.

De in het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer gemaakte opmerking (bladz. 28), dat bij eene proportionele heffing de opbrengst veel geringer zal worden dan bij progressieve heffing zonder bezwaar mogelijk zoude zijn, is volkomen juist. Eerstens toch worden de conjunctuurwinsten onvoldoende getroffen en tweedens kan het heffingspercentage bij eene proportionele belasting niet al te hoog zijn, omdat, zooals hiervoren reeds is opgemerkt, de slechts weinig winst makende ondernemingen daardoor vrij zwaar worden belast.

Het gevolg van die geringere opbrengst zal zijn, dat of de bezuiniging nog strenger zal worden doorgevoerd en niet voldoende zorg zal kunnen worden besteed aan de culturele en economische belangen der inheemsche bevolking, of deze meer belasting zal moeten betalen. In beide gevallen zal zij de dupe worden van de voorgestelde vennootschapsbelasting, waardoor de meest winstgevendende ondernemingen zonder eenige noodzaak worden gespaard.

Het grootste bezwaar van de Regeering tegen de progressieve heffing, nl. de quaestie van de kapitaalsaantooning, werd daarentegen door de hier aan het woord zijnde leden, in tegenstelling met de Regeering, niet onoverkomelijk geacht. Zij beriepen zich hierbij op het oordeel van de Indische commissie tot herziening van het belastingstelsel, bestaande uit deskundigen op dit gebied, personen, die met deze kapitaalsaantooning in de practijk te maken hebben gehad. Deze commissie acht juist op grond van de opgedane ervaring de moeilijkheden der kapitaalsaantooning zeer wel te overkomen. Hierbij komt, dat van de meeste maatschappijen deze kapitaalsaantooning reeds heeft plaats gehad en het bijwerken van veranderingen in dat kapitaal geen tijdroovende arbeid kan zijn.

De moeilijkheden verbonden aan de invoering van eene progressieve winstbelasting zijn derhalve volstrekt niet onoverkomelijk te achten en wegen naar de meening dezer leden niet op tegen de onbillijkheden en groote bezwaren, welke kleven aan het door de Regeering voorgestane stelsel.

Deze leden vroegen voorts, of de Regeering absoluut geen gevolg wenscht te geven aan den uitdrukkelijken wensch van vrijwel den geheelen Volksraad om de conjunctuurwinsten, waaronder niet alleen te verstaan de buitengewone winsten verkregen in abnormale tijdsomstandigheden, maar ook die verkregen in normale tijden ten gevolge van economische toestanden in de productie- en afzetgebieden en die gewoonlijk weinig of geen verband houden met het beheer der ondernemingen, nog extra te belasten.

Ten slotte zouden deze leden gaarne van de Regeering vernemen of de in de Memorie van Toelichting (bladz. 74) aangenomen belastbare winst van 400 millioen gulden als normaal kan worden beschouwd. Zoo dit niet het geval is, acht de Regeering dan het heffingspercentage van 12½ pct. (10 pct. plus 25 opcenten) niet te klein in verband met den door de Regeering gestelden eisch, dat de opbrengst van de vennootschapsbelasting ongeveer gelijk zij aan de tegenwoordige opbrengst van de inkomstenbelasting van rechtspersonen, vermeerderd met die van de productenbelastingen en van de aardoliebelasting? Volgens persberichten (zie de brochure van den heer J. L. VLEMMING JR., getiteld: „De strijd om de Indische Vennootschapsbelasting”, bladz. 47) achtte de Indische Regeering een proportioneel tarief van 12 pct. met 20 opcenten aanvankelijk noodig.

Andere leden waren van oordeel, dat zij, die steeds aandringen op hogere belasting van groote winsten, uit het oog verliezen, dat er bij het aanwenden van kapitaal vele gevallen zijn, waarin weinig of geen winst of ook verlies wordt gemaakt. Neemt men nu van de enkelen, die zoo gelukkig zijn ruime winsten te maken, een groot deel van die winst af, dan is daarvan het natuurlijk gevolg, dat het wagen van kapitaal in ondernemingen minder aantrekkelijk wordt. Zij achtten dit voor een land als Indië, dat zoo groote

behoefte heeft aan kapitaal voor de exploitatie der vele hulpbronnen, die daarop wachten, eene gansch averechtsche politiek, die voor het gewin van het oogenblik het duurzame voordeel uit het oog verliest.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs den 17den Februari 1925.

SLOTENMAKER DE BRUINE.

HEERKENS THIJSSSEN.

VAN WASSENAER VAN CATWIJCK.

CRAMER.

HAAZEVOET.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot regeling
van de inkomsten en uitgaven van de Posterijen, de
Telegrafie en Telefonie voor het dienstjaar 1925.
(171)

Het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen en opmerkingen.

Verscheidene leden wenschten er bij den Minister op aan te dringen, dat gebroken zoude worden met de in den laatsten tijd bij herhaling gevolgde gedragslijn, nl. het benoemen van verschillende commissies, die ieder een onderdeel van het bedrijf hebben te bestudeeren, ten einde plannen tot reorganisatie daarvan te ontwerpen. Al die commissies werken geheel onafhankelijk van elkander; overleg wordt niet gepleegd, en zoo zal de Minister ten slotte, na ontvangst der verschillende rapporten, gedwongen zijn weder eene nieuwe commissie te benoemen en wel om al de gedane voorstellen tot een behoorlijk geheel te verwerken, zooals ook reeds in het rapport-NOLTING is opgemerkt. Op die wijze komt men echter vooreerst niet tot betere toestanden, terwijl reorganisatie dringend noodig is.

Er werd op gewezen, dat de Minister in zijne Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer heeft gezegd, dat de beslissing over de vraag, of het wenschelijk is een „Postraad” in te stellen, gelijktijdig zal worden genomen met die over de voorstellen der reorganisatie-commissies. Hoe lang zal een en ander echter nog op zich laten wachten? De leden hier aan het woord drongen op spoed aan, daar het huns inziens niet gewenscht is, dat de functie van directeur-generaal nog lang onvervuld blijft, of met het instellen van een directorium nog lang wordt gewacht.

Enige leden meenden, dat het beter is reeds thans tot de benoeming van een directeur-generaal over te gaan en niet te wachten tot een besluit zal zijn genomen betreffende de reorganisatie-voorstellen. Zij achtten het namelijk van groot belang, dat degene, die later het gereorganiseerde bedrijf zal moeten leiden, vooraf dienaangaande zijne denkbeelden aan de Regeering zal hebben kunnen te kennen geven.

Vele leden verklaarden er prijs op te stellen van den Minister de toezegging te mogen erlangen, dat aan de voorstellen, vervat in de rapporten van de commissiën van advies nopens de mogelijkheid van inkrimping van het aantal hogere ambtenaren enz., en nopens de organisatie van den Technischen

Voorloopig Verslag over wetsontwerp n°. 171.

dienst bij de Posterijen en Telegrafie niet eerder gevolg zal worden gegeven, dan nadat de Staten-Generaal gelegenheid zullen hebben gehad om over de reorganisatie van de dienstvakken met de Regeering van gedachten te wisselen. Deze voorstellen toch zijn van ver strekkenden aard. Ook wenschten eenige der hier aan het woord zijnde leden er reeds thans op te wijzen, dat het voorstel van eene uit drie leden bestaande minderheid van laatstgenoemde commissie, waarbij wordt aangedrongen op scheiding van de twee nu vereenigde takken van dienst, ten volle de aandacht verdient. De in de nota van prof. VAN DER BILT c.s. aangevoerde argumenten kwamen hun n.l. in alle opzichten steekhoudend voor en zij wezen er op, dat de telefoon het best wordt beheerd en het meest populair is in die landen, waar zij een afzonderlijk bedrijf vormt — t. w. in Zweden, Denemarken, Noorwegen en Zwitserland —, hetgeen zeker geen toeval zal zijn. Hoe denkt de Minister, zoo vroegen zij, over scheiding van den technischen en den administratieven dienst?

Personeel.

Sommige leden wenschten de aandacht van den Minister te vestigen op den bijzonder slechten geest, die thans onder het personeel van dit Overheidsbedrijf heerscht. Zij meenden, dat de herhaalde loonsverlagingen, pensioenkortingen e. d. daartoe hebben medegewerkt en vroegen, of de Minister bereid is — gezien het groote algemeen belang, hetwelk hierbij is betrokken — afdoende maatregelen tot verbetering te nemen. Met het oog daarop wezen zij er op, dat het bedrijf eene winst oplevert van ± f 6 000 000, zoodat, naar hun oordeel, positieverbetering van het personeel zonder eenig bezwaar mogelijk is.

De leden hier aan het woord bepleitten de navolgende verbeteringen.

In de eerste plaats brachten zij in herinnering, dat in de Tweede Kamer op verbetering van het loon der bestellers is aangedrongen. De Minister heeft toen toegezegd, dat punt in overweging te zullen nemen, en als gevolg daarvan is in bedoeld loon ook eenige verbetering gebracht, maar deze werd geheel onvoldoende geacht. Kan, zoo werd gevraagd, de Minister het loon voor de bestellers niet brengen op het peil, door hem oorspronkelijk voorgesteld aan de Commissie voor Georganiseerd Overleg?

Ook de belooning der hoofdbestellers achtten deze leden onvoldoende. Zij betoogden, dat de hoofdbestellers altijd op gelijke lijn hebben gestaan met de assistenten en conducteurs. De Commissie voor Georganiseerd Overleg adviseerde den Minister verdeling der hoofdbestellers in twee groepen en toekenning van een hooger salaris aan één der beide. De Minister is evenwel niet tot splitsing overgegaan, doch heeft allen een hooger loon toegekend. Daardoor is echter het verband met het loon der bestellers en ook met dat der assistenten en conducteurs verbroken.

Voorts werd als grief aangevoerd, dat de conducteurs, die den nacht buiten hunne woonplaats moeten doorbrengen, hun verblijf elders slechts dan als dienstdienst zien medegeteld, indien en voor zoover het de 10 uren overschrijdt. Gevraagd werd, deze afwezigheid gedeeltelijk als dienst te doen medetellen, en wel zooals geschiedt bij verblijf overdag buiten de woonplaats, wanneer het eerste uur in rust doorgebracht voor vol en de overige voor twee-derde als dienst worden gerekend.

Is het niet mogelijk, zoo werd verder gevraagd, dat in den besteldienst in de groote steden wijziging wordt gebracht, en wel in dien zin, dat door dezelfde bestellers twee bestellingen achter elkander mogen worden gedaan? Voor de bestellers ware dit niet alleen verkieslijker, daar zij hun vrijen tijd dan nuttiger kunnen besteden, maar bovendien komt thans ten gevolge van de versnippering van den dienst hunne nachtrust vaak in het gedrang.

Ten aanzien van de kantoorhouders werd opgemerkt, dat het bij Nota van Wijziging, ingezonden bij brief van 11 December 1924, ingelaschte art. 54bis wel tegemoet komt aan het

bezwaar, dat kantoorhouders, die hunne woning door verbouwing geschikt hadden gemaakt voor de uitoefening van den dienst bij opheffing van hun hulpkantoor geen vergoeding voor die gemaakte uitgaven zouden ontvangen, maar met de toekenning dier vergoeding worden zij nog niet voldoende geholpen. Immers sommigen hunner hebben bij den bouw of verbouw hunner woning verplichtingen op zich genomen, die zwaarder drukken dan de vergoeding, welke het Rijk hun geeft, en waaraan zij thans niet meer kunnen voldoen, nu hunne loonen zoo sterk zijn verminderd. Verdere tegemoetkoming is dus gewenscht.

Posttarieven.

Sommige leden meenden, dat verlaging der binnenlandsche posttarieven niet alleen gewenscht, doch ook zeer wel mogelijk is zonder nadeeligen invloed op de financieele uitkomsten van het bedrijf uit te oefenen. Gaarne zouden zij van den Minister een overzicht ontvangen van de binnenlandsche tarieven in die landen, waar reeds verlaging heeft plaats gehad.

Telefonie.

De wenschelijkheid werd betoogd van de overname der drie groote, gemeentelijke telefoonnetten, t. w. van Amsterdam, Rotterdam en 's Gravenhage. Gaarne zou men vernemen, hoe de Minister over deze overname denkt.

Aangedrongen werd voorts op geleidelijke uitbreiding van het telefoonnet, ook door invoering van zg. streeknetten. Men meende, dat deze uitbreiding kon gepaard gaan met inkrimping van het telegraafnet, daar de telefoon voorbestemd is, het verbindingsmiddel te worden voor het binnenlandsch verkeer, terwijl de telegraaf alleen voor de communicatie met het buitenland hare betekenis zal blijven behouden.

Men klaagde er verder over, dat het verkrijgen van eene eigen telefoonlijn hier te lande veel te kostbaar is. Ter vergelijking verwees men met name naar Engeland, waar per kilometer een vast bedrag wordt berekend, hetgeen voor de betrokkenen veel voordeliger is. Men hield zich overtuigd, dat verandering ten deze in den aangegeven zin voor het Rijk ook voordeliger zoude zijn en eene bate van enkele tonnen gouds zoude kunnen opleveren.

Een der leden zou gaarne vernemen, of er kans bestaat, dat de tarieven voor telefoongesprekken tusschen buurtschappen in eene zelfde gemeente spoedig worden verlaagd.

Ook werd geklaagd over de wijze van bediening der telefoon. Gaarne zou hij zien, dat door den Minister stappen werden gedaan, opdat die bediening, vooral door de vrouwelijke ambtenaren, wat beleefder zou geschieden. Als bijzonder hinderlijk werd daarenboven gekenschetst het feit, dat, wanneer een lokaal gesprek moet worden afgebroken ter wille van een intercommunale, de verbinding eenvoudig wordt verbroken zonder dat er gelegenheid is nog iets te zeggen, b.v. dat en waar men iemand later kan opbellen.

Postzegels, buitenlandse briefkaarten en geluktelegrammen.

Van verschillende zijden werden klachten geuit over de postzegels, die in zoo groote verscheidenheid in den laatsten tijd zijn uitgegeven en waarbij er zoovele zijn, die het oog niet kunnen bekoren of onpractisch zijn van formaat. Ook waren enkele leden van meening, dat een einde dient te worden gemaakt aan het uitgeven van allerlei weldadigheidspostzegels.

De nieuwe buitenlandse briefkaarten en de onlangs ingevoerde geluktelegrammen konden evenmin bewondering wekken. Onder meer werd opgemerkt, dat op beiaie het Rijkswapen geheel onjuist is afgebeeld. Waar overigens allerwege dient te worden bezuinigd en de Staat daarin moet voorgaan, werd de tijd niet gelukkig gekozen geacht voor luxe-uitgaven als deze.

Reclame.

Een waarschuwend woord werd ten slotte nog gesproken in zake het beschikbaar stellen van muurvlakten, poststempels, drukwerken, enz. ten behoeve van het maken van reclame. De Minister zij in dezen bijzonder op zijne hoede en indachtig, dat er grenzen zijn, die het niet wenschelijk is te overschrijden. Met name de huidige reclame op de postwagens werd afgekeurd.

Aldus vastgesteld den 9den Februari 1925.

VAN DER MAESEN DE SOMBREFF.
OSSENDORP.
FRANSSEN.
POTHUIS—SMIT.
ANEMA.

**VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPORTEURS** over het ontwerp van wet tot vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Staatsboschbedrijf voor het dienstjaar 1925.
(207)

Bij het onderzoek van dit wetsontwerp in de afdeelingen werd de opmerking gemaakt, dat het tekort op de betrokken bedrijfsuitkomsten nog bijna even hoog is geraamd als tevoren. Van bezuiniging had men bij dezen tak van dienst zoo goed als niets bespeurd. Men meende, dat hierin verbetering kon en moest worden gebracht.

Anderzijds werd hiertegen aangevoerd, dat het Staatsboschbedrijf slechts in naam een staatsbedrijf is en in werkelijkheid veel meer heeft van een tak van staatsdienst, ingesteld tot behartiging van ideëele, climatologische en sociale belangen dan van economische. Daarom immers heeft de Regeering een wetsontwerp aanhangig gemaakt tot intrekking der aanwijzing van het Staatsboschbeheer als staatsbedrijf.

Enkele leden hadden met bevreemding kennis genomen van de indiening van dit wetsvoorstel, dat eene nadeelige werking zal uitoefenen op de instandhouding van onze weinige bosschen. In een aan hout arm land als het onze, zoude integendeel het bedrijf moeten worden uitgebreid.

Het nuttige werk door en van wege dat bedrijf verricht, is bovendien veelzijdig; het brengt nog andere voordeelen mede dan enkel boschbeplanting. Er werd op gewezen, dat onder andere te Emmen uitstekende arbeid wordt verricht, waarbij groote hoeveelheden zware steenen worden uitgegraven en weer aangewend voor wegeaanleg.

De opmerking werd gemaakt, dat de loontoestand der arbeiders in dit bedrijf niet gunstig is. De Minister heeft verklaard, dat het loonpeil gelijk is aan dat in het particuliere bedrijf ter plaatse. Maar als dit nu zeer laag is, is dan voor de Regeering de zaak afgedaan? Bij wijze van compensatie is in de Tweede Kamer gepoogd door den heer HIEMSTRA om kindertoeslag voor deze arbeiders te verkrijgen. Doch de Minister bleef een afwijzend standpunt innemen. Acht de Minister zijne houding

gerechtvaardigd en de loonen voldoende om in het noodzakelijke te voorzien?

Aldus vastgesteld den 4den Februari 1925.

BLOMJOUS.
DE JONGE.
VAN LANSCHOT.
STENHUIS.
JANSSEN.

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPORTEURS over het ontwerp van wet tot vaststelling van de begrooting van inkomsten en uitgaven van het Staatsboschbedrijf voor het dienstjaar 1925. (207)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Reeds eerder mocht worden opgemerkt, dat de sluitpost van deze begrooting niet geheel als verlies kan worden beschouwd. Hij mag derhalve niet als grondslag voor een oordeel over de uitkomsten van het bedrijf worden aangenomen.

Evenals elders, wordt ook hier een zuinig beheer betracht, maar te sterke inperking der werkzaamheden kan hier niet plaats hebben, omdat daardoor de werkloosheid juist in de wintermaanden zou worden uitgebreid.

De opmerkingen omtrent het wetsontwerp tot intrekking der aanwijzing van het Staatsboschbeheer als Staatsbedrijf zullen bij de schriftelijke behandeling van dit wetsontwerp worden beantwoord, maar toch meent de ondergeteekende zich hier de opmerking te mogen veroorloven, dat eene intrekking dier aanwijzing geenszins een nadeeligen invloed zal uitoefenen op de instandhouding van onze bosschen. Gelijk toch de aanwijzing als Staatsbedrijf geen verandering heeft gebracht in de werkwijze of de bemoeiingen van het Staatsboschbeheer, evenmin zal thans eene intrekking dier aanwijzing daarin verandering brengen. Het is de bedoeling, dat het Staatsboschbeheer met inachtneming der middelen, die kunnen worden beschikbaar gesteld, regelmatig de vermeerdering van het Staatsboschbezit bevordert, terwijl daarnaast, door het verlenen van renteloos voorschot, het gemeentelijk boschbezit mede regelmatig uitbreiding zal ondergaan. Zoo werden in 1923 beboscht 686 H.A. Staatsgrond en 793 H.A. gemeentegronden.

De loonregeling der arbeiders bij het Staatsboschbedrijf behoort zooveel mogelijk aan te sluiten aan den loonstandaard voor landarbeid. Geen wijzigingen in deze loonregeling worden meer aangebracht zonder dat daarover gehoord is de bijzondere Commissie voor georganiseerd overleg in zaken,